

De økonomiske vilkår i fremtiden i kommunerne

Danske Parkdage 2011

Professor Bent Greve

RUC

Historiske tendenser

- **Stadig strammere styring af kommunernes økonomi – hensynet til den samlede samfundsøkonomi**
- **Såvel på investerings, som udgiftssiden**
- **Årlige aftaler lægger stadig snævrere rammer – især kombineret med at beløb afsættes bestemte områder**
- **Opgave- og byrdefordelingen ændres løbende – ligesom den samlede struktur gør**

Kommunernes økonomi

- I mange kommuner præget af konjunkturudviklingen – færre jobs, mindre overskud i selskaber => mindre skattegrundlag
- Pres og forventninger om mere velfærd – og nye initiativer presser også – samt demografiske forskydninger
- Kommunerne har halvdelen af opgaverne – men finansierer alene ca. 28 %
- Staten har omvendt ca 1/3 af opgaverne og finansierer ca. 70 % - resten er i regionerne

Grundelementer i seneste aftale

- Ramme for 2012 på 247,8 mia. kr. i kommuner og 94.7 mia. kr. i regioner
- Anlægsinvesteringer 15.5 mia. kr. som i 2011, heraf mindst 7 mia. kr. dagtilbud, folkeskole, ældreområdet
- Nulvækst – som reelt betyder behov for at skære væk på nogle områder – jf. demografi forandringer
- ”Ressourcer frigjort til service” (afbureaukratisering, digitalisering og indkøb)

Konsekvenser af aftale

- Stram styring af udgifterne – også i de kommende år
- Øger krav til dokumentation af indsats og især indsats der kan dokumentere realøkonomisk afkast vil nyde fremme
- Dermed også at et centralt element om afvejning af skat og service kun i mindre omfang kan foregå lokalt

De kommende år?

- Afhænger i høj grad af økonomisk vækst – stærkere økonomisk vækst vil give flere muligheder
- Forventninger om realramme på 1.4 %, men med bindinger på hvilke områder pengene skal anvendes til (skole, hospitaler, ældre især)
- Men også fortsat krav om effektiviseringer omkring $\frac{1}{2}$ % årligt
- Offentligt/privat samarbejde, involvering af private – udbud og konkurrence fortsat

Er regioner og kommuner bæredygtige?

- Måske en ny strukturreform – færre men større enheder
- Demografisk pres forskelligt – og økonomiske muligheder forskellige
- Nogle opgaver kræver store enheder (eks. hospitaler og specialiseret socialområde, kollektiv trafik)
- Viljen til at acceptere forskellighed

Opsummering

- Fortsat stram økonomi
- Kunne dokumentere at investeringer betaler sig – også på kort sigt
- Staten vil fortsat sætte snævre rammer såvel på indholds- som økonomisiden for kommunerne og regionerne
- Rammerne vil afhænge af den samlede vækst i samfundsøkonomien – samtidig med at demografi presser på for forandringer